

פרשת לך לך

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע

"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך..." • אברהם לא שואל שאלות ומבצע את הוראת ה' בדיוקנות • וגם: ברית מילה, נמרוד ומלחמת המלכים בפרשת השבוע 'לך לך'

בתקופה בה התרחש סיפור פרשתנו שלט נמרוד כמעט בכל הארץ, עד האסון הטראגי של מגדל בבל, אחריו התפזרו רבים לארצות שונות. גם אז, על אף שנחלש כוחו רדף נמרוד אחרי אברהם (שעדיין נקרא 'אברם') בו ראה מורד במלכות.

בהיותו לא רק שליט, אלא גם אליל הארץ שפסלי דיוקנו היו בכל בית, זעף למשמע רעיונותיו המוזרים של אברם אודות בורא העולם ומנהיגו, ועוד יותר כעס למראה האנשים הרבים שהאזינו לאברם. עקב כך נאלץ תרח אבי אברהם, שחשש לחיי משפחתו, לנדוד מדירתם באור כשדים לעבר ארץ כנען. בדרך עבר בחרן ובראותו את תושבי העיר השלווים ואדמתם הברוכה החליט לקבוע את מקומו איתם.

עולה חדש בארץ

אברהם הקים אוהלו בחרן ועוסק בתמיכה ובסעד גשמי ורוחני לכל הנזקקים. הוא פרסם והפיץ את דבר מציאות האלוקים בעולם, וכפי שנאמר: "את הנפש אשר עשו בחרן" - שהכניסם תחת כנפי שכינה. אברהם מגייר את האנשים ושרי (שרה) את הנשים.

ואז, לאחר שהתבססו במקום, נשמע קול ציווי ה' אל אברהם: "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". אברהם אינו מהסס לרגע וממלא אחר ההוראות, על אף שאלוקים אפילו לא גילה לו מהי ארץ היעד. באותה הזדמנות מברכו ה' ומבטיח לו כי: "אעשך לגוי (עם) גדול...". אברהם מגיע אל ארץ כנען והולך בה לאורכה ולרוחבה. באחת מחניותיו מתגלה אליו האלוקים ומבטיח לו: "לזרעך אתן את הארץ הזאת" - הבטחה המלווה את עם ישראל אלפי שנים הן בימי גלותו באדמות נכר והן בהיותו בארץ ישראל כשהיא משמשת לחיזוק התיישבותו בה. אברהם בונה מזבחות במספר מקומות, לאות תודה לאלוקים על הבטחותיו.

הירידה למצרים

"עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ע"ה..." (מסכת אבות ה, ג). אחד מהם היה זמן קצר אחרי בואו לארץ, כשרעב כבד פקד דוקא את ארץ כנען אליה הגיע בשליחותו של ה'. הוא לא הרחרחר אחר דבריו של ה', נטל את מקל הנדודים והלך לארץ מצרים בה לא פגע הרעב.

מצרים היתה באותם ימים שטופת זימה ופרוצה בעריות ואברהם חשש מאוד פן יתנקלו לאשתו יפת המראה. ואכן, שרי מובלת לבית המלך פרעה שחפץ לקחתה לאשה, אך לאחר שאלוקים שולח בו נגעים גדולים הכיר ברוע מעלליו, החזיר את שרי לאברם ושילח אותם מארצו. כך חזר אברם לארץ כנען לאחר כשלושה חודשים.

בכל מסעותיו נלווה אל אברהם לוט בן אחיו שהחליט לקשור עמו את גורלו. אך בעקבות תקרית בין רועי אברהם ורועי לוט החליטו השניים להפרד כשלוט בוחר לעצמו את כיכר הירדן, חבל ארץ הידוע בפוריותו, וקובע את מקום מושבו בעיר סדום.

פרשת לך לך

מלחמת אברהם בארבעת המלכים

ארבעה מלכים התקרבו אל ארץ כנען כדי להלחם בחמשת מלכי הארץ ולכבוש את ארצם. אלו נפלו במלכודות שהטמינו להם, וכך כבשו ארבעת המלכים את סדום ולקחו בשבי את לוט. אחד מפליטי המלחמה, שלימים התפרסם כעוג מלך הבשן, הגיע אל אברהם (שישב באלוני ממרא, ליד חברון) והודיע לו על נפילתו של לוט בן אחיו בשבי. אברהם יצא למלחמה בצבאות האדירים ובעזרת ה' השיגם, היכה בהם ושחרר את לוט ורכושו מן השבי. כל מלכי הארץ חגגו והודו לאברהם ואף הכתירו אותו כמלכם.

אבל אברהם אינו מתרשם מכל ההמולה סביבו והוא מחזיר את שלל המלחמה לבעליו בידעו כי ה' הוא הזן ומפרנס לכל.

ברית "בין הבתרים"

לאחר גמר המלחמה שב אברהם לביתו והנה שוב מתגלה אליו הקב"ה ומבטיח לו שכר הרבה. אברם שופך את ליבו בפני אלוקיו: "...ה' מה תתן לי ואנוכי הולך עירי (חסר בנים)...". ה' נענה לאברהם: "הבט נא השמימה וספור הכוכבים ... כה יהיה זרעך". ובנוגע להבטחת הארץ כורת ה' ברית עם אברהם. אברהם לוקח שלושה עגלים וכמספר הזה עיזים ואילים. הוא בותר אותם (חותך אותם לשניים) (כך דרכם של כורתי ברית) ולאחר מכן נופלת עליו תרדמה. קול ה' נשמע אליו: "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם (מצרים), ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה ... ואחרי כן יצאו ברכוש גדול ... ודור רביעי ישוב הנה (לארץ כנען)...". הקב"ה קובע גם את גבולות הארץ המובטחת: למן נהר פרת בצפון ועד הנילוס בדרום.

הגר וישמעאל

אברהם נענה לבקשת אשתו ולוקח לאשה את שפחתה, הגר, כדי שיוולדו לו ממנה צאצאים. אך "אליה וקוץ בה", לאחר שזו הרה מתחילה היא לזלזל בגבירתה, שרי, אשר לא יכלה לסבול זאת והעמיסה עליה עבודה רבה עד שזו עזבה את הבית וברחה למדבר. שם נגלה אליה מלאך האלוקים המבהיר לה כי יצא ממנה ישמעאל, אשר ממנו תצא אומה שלימה. המלאך מורה לה לחזור לאדוניה.

ברית המילה

כשהוא בן תשעים ותשע שנים מצוה ה' את אברהם לקיים את מצות המילה. מצוה זו תמשך מעתה לדורות: "ובן שמונה ימים ימול לכם כל זכר לדורותיכם...". מי שלא יקיים מצוה זו יענש: "ונכרתה הנפש ההיא מעמיה, את בריתי הפר". המילה היא האות החקוק בבשר הגוף היהודי לברית בין עם ישראל לאלוקיו - "והיה לאות ברית ביני ובינכם". מלבד את עצמו מל אברם אף את ישמעאל בנו, שהיה כבר בן שלוש עשרה שנה.

שינוי השמות וההבטחה לבן

הי משנה את שמותיהם של אברם ושרי. אברם יקרא מעתה - אברהם - "כי אב המון גויים נתתיך". ושרי תקרא שרה - שתהא (גבירה) על הכל. כמו כן מבטיח ה' לאברהם כי "למועד הזה (אותו תאריך) בשנה האחרת (בשנה הבאה)" תלד שרה בן, ויקרא שמו - יצחק.

פרשת לך לך

מקור: maale-adumim.com